

Quicksan natuur Haarrijnweg 5, Maarssen

14 april 2021

Verantwoording

Titel	Quickscan natuur Haarrijnweg 5, Maarssen
Opdrachtgever	Gemeente Stichtse Vecht
Projectleider	Sietse-Jelle Bijkerk
Auteurs	Karin Boelens MSc. en Eline Dierikx BSc.
Tweede lezer	Maikel Aragon van den Broeke MSc.
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Karin Boelens MSc.
Projectnummer	1281154
Aantal pagina's	19
Datum	14 april 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Relevante wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	4
1.4	Werkwijze toetsing soortenbescherming.....	5
1.5	Kwaliteit.....	5
1.6	Uitgangspunten	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Soortenbescherming	8
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	8
3.2	Vrijstellingen.....	9
3.3	Zorgplicht	10
3.4	Literatuuronderzoek	10
3.5	Effecten	10
3.5.1	Flora.....	10
3.5.2	Grondgebonden zoogdieren	10
3.5.3	Vleermuizen	11
3.5.4	Broedvogels	12
3.5.5	Amfibieën, reptielen en vissen	14
3.5.6	Libellen, vlinders en overige ongewervelden	14
4	Conclusies en aanbevelingen.....	15
5	Biodiversiteit	17
6	Literatuur	19

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Gemeente Stichtse Vecht heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de werkzaamheden op een perceel aan de Haarrijnweg 5 te Maarssen. De aanwezige woonboerderij zal worden gesloopt en het groen zal worden gekapt en verwijderd. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In de rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Relevante wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen “Wnb”) in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Utrecht is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna).

Een toetsing aan beschermde gebieden is niet nodig. Gelet op de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ‘Oostelijke Vechtplassen’ (circa 1,8 km) en de aard van de werkzaamheden is niet te verwachten dat de werkzaamheden negatieve effecten (verstoring door geluid, trillingen, licht et cetera) hebben op Natura 2000-gebieden. Effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof zijn mogelijk wel te verwachten. Zekerheid hierover kan uitsluitend worden verkregen door middel van een berekening met AERIUS Calculator. Hier kan een bevoegd gezag dan ook altijd om vragen. In deze rapportage wordt stikstof in relatie tot Natura-2000 niet behandelt.

Toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is niet nodig, aangezien het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de NNN. In provincie Utrecht is de externe werking van het NNN van toepassing. Het plangebied ligt op circa 900 meter van het NNN. De versturende invloeden van de werkzaamheden reiken niet tot de (begrenzing van) NNN-gebieden. Gelet op de aard van de werkzaamheden is een effect op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten.

Toetsing in het kader van wettelijk beschermde houtopstanden is niet nodig. Aangezien de te kappen bomen binnen de bebouwde kom houtopstanden staan. Tevens is het plangebied geen onderdeel van 'Beschermd kleine landschapselementen' van de Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017.

1.4 Werkwijze toetsing soortenbescherming

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook H6)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van TAUW (<https://www.TAUW.nl/op-welk-terrein/ecologie/ecoviewer.html>)
- Een oriënterend veldbezoek op 22 maart 2021

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals hollen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

Vervolgens is de vergaarde informatie gebruikt om te bepalen of en welke negatieve effecten op beschermde soorten, veroorzaakt door de beoogde werkzaamheden, (kunnen) optreden.

1.5 Kwaliteit

Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- De sloop van een gebouw, de kap van bomen en struiken, en het werken in oppervlaktewater zijn onderdeel van de werkzaamheden

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om een perceel aan de Haarrijnweg 5 te Maarsen in de provincie Utrecht. Het plangebied bestaat uit een woonboerderij met daaromheen groen en bomen. Het westelijk deel van het plangebied staat in natte periodes onder water, vanwege direct contact met oppervlaktewater. Een watergang ligt aan de oost- en zuidkant van het plangebied, deze watergang valt deels binnen de grenzen van het plangebied. Buiten het plangebied, ten zuiden staat een woonwijk en ten noorden liggen weilanden. Ten oosten van het plangebied ligt een spoor en stroomt het Amsterdam-Rijnkanaal.

Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied.

Figuur 2.1 Ligging en begrenzing van het plangebied.

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Voor de beoogde ontwikkeling wordt de woonboerderij gesloopt. Tevens wordt al het groen gekapt en verwijderd. Daarvoor in de plaats komen nieuwe woningen met tuin en aan het water aanlegsteigers. Er worden parkeerplaatsen gerealiseerd. Ook wordt er aan de oost- en zuidkant van het plangebied een brug over de watergang geplaatst. De ontwikkeling is een kans om (verbeteren van de) biodiversiteit onderdeel van het plan te laten zijn. Hier wordt in 'Hoofdstuk 6 Biodiversiteit' verder op in gegaan.

Figuur 2.3 toont de beoogde ontwikkeling.

Figuur 2.3 De beoogde ontwikkeling.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk volgt antwoord op de vraag of de beoogde activiteiten schade (kunnen) op beschermde flora en fauna tot gevolg hebben.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn (VR)
- Dieren en planten: het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn (HR) en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Tabel 3.1 is een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie “Nationale soorten”, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Utrecht heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten “vrij te stellen” van de ontheffingsplicht (Provincie Utrecht, 2016). Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten, zoals kleine marterachtigen, zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb (VR = vogelrichtlijn, HR = habitatrichtlijn).

Verbodsbepaling	A Vogels (VR)	B Dieren (HR)/ Bonn/Bern	C Planten (HR)/ Bonn/Bern	D Dieren (‘nationaal’)	E Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen (vp)		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (rp)	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –VR- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming.

Oranje verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet.

Rood verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is van opzet.

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

3.4 Literatuuronderzoek

In de omgeving van het plangebied zijn verspreidingsgegevens bekend van de soort(groep)en zoals deze in tabel 3.2 beschreven zijn.

Tabel 3.2 Beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Schubvaren
Grondgebonden zoogdieren	Bever, boomarter, eekhoorn, noordse woelmuis en waterspitsmuis
Vleermuizen	Baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis
Vogels	Algemene soorten zoals houtduif, merel en meerkoet
Vogels jaarrond beschermd	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief
Amfibieën en reptielen	Heikikker, poelkikker, rugstreeppad en ringslang
Vissen	Kwabaal
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en platte schijfhoren

3.5 Effecten

3.5.1 Flora

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komt in de omgeving van het plangebied de schubvaren voor. De schubvaren heeft als standplaats oude muren, rotsen, spleten van stenen constructies en kalkstenen muurtjes langs begraafplaatsen en wegen. De werkzaamheden vinden niet plaats op dit soort locaties. Vanwege de terreinkenmerken van de plangebieden zijn negatieve effecten op Wnb beschermde flora op voorhand uitgesloten.

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving van het plangebied de bever, boomarter, eekhoorn, noordse woelmuis en waterspitsmuis voor.

Tijdens het oriënterende veldbezoek waren de bomen in het plangebied goed te inspecteren op mogelijke verblijfplaatsen van de eekhoorn. In de bomen zijn geen eekhoornnesten waargenomen. De boomarter leeft bij voorkeur in bossen. Het plangebied is niet aangesloten op een dergelijk habitat. De ligging van het plangebied is te geïsoleerd voor de boomarter. Negatieve effecten op de boomarter en de eekhoorn zijn op voorhand uitgesloten.

De bever leeft in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De habitatsvoorkeuren van de soort zijn rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es. De noordse woelmuis leeft in dichte vegetaties met vooral grasachtige planten. De soort leeft vooral in natte gebieden, waar andere soorten woelmuizen niet voorkomen. Dit soort gebieden zijn schaars en de soort komt daarom nog maar op enkele locaties in Nederland voor. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De habitateisen van de genoemde soorten zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Negatieve effecten op de bever, noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn op voorhand uitgesloten.

3.5.3 Vleermuizen

Inleiding

Er zijn, binnen het leefgebied van vleermuizen, 3 onderdelen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Foerageergebieden en vliegroutes zijn essentieel (en beschermd) wanneer er geen gelijkwaardige alternatieven aanwezig zijn en het functioneren van een verblijfplaats ervan af hangt.

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving van het plangebied de baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis voor.

Vliegroutes en foerageergebied

Het plangebied met naastgelegen bomenrijen en watergangen kan gebruikt worden als foerageergebied. Gelet op de ligging en het relatieve kleine oppervlak is essentieel foerageergebied op voorhand uitgesloten. In de omgeving blijft (tijdens en na de werkzaamheden) voldoende foerageergebied aanwezig. De bomenrij aan de zuidkant van het plangebied en de watergang zijn lijnvormige elementen. Deze elementen kunnen door vleermuizen mogelijk als vliegroute worden gebruikt. Vleermuizen kunnen het plangebied bereiken via de bomenrijen en watergangen in het verlengde van en haaks op het plangebied. Zodoende is het plangebied mogelijk onderdeel van essentiële vliegroutes. Negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten.

Verblijfplaatsen in gebouwen

In het plangebied staat een gebouw met geschikte openingen (en ruimtes achter de openingen) voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn dus niet op voorhand uitgesloten (zie ook tabel 3.3). Onder deze groep vallen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

Verblijfplaatsen in bomen

De bomen in het plangebied hebben geen holtes waarin of loshangend schors waarachter vleermuizen kunnen verblijven. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen zijn op voorhand uitgesloten. Onder deze groep vallen de baardvleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis.

Tabel 3.3 Overzicht van het type verblijfplaats per vleermuissoort.

Type verblijfplaats	Vleermuissoorten
Zomer-, kraam-, paar en winterverblijfplaatsen in gebouw	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis
Massawinterverblijf in gebouw	Uitgesloten
Verblijfplaatsen in bomen	Uitgesloten
Foerageergebied	Alle genoemde soorten
Vliegroute	Alle genoemde soorten

3.5.4 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving van het plangebied de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek slechtvalk, sperwer, steenuil en wespndief voor. De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen die in de directe omgeving van het plangebied staan twee nesten aangetroffen (zie figuur 3.1). Eén in het plangebied en één net buiten het plangebied. De boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespndief broeden uitsluitend in bomen. De boomvalk, havik en wespndief worden niet verwacht aangezien deze soorten in meer rustige en grotere bossen en/of solitaire houtopstanden broeden. De roek wordt ook niet verwacht, want er is maar één nest in het plangebied waargenomen en deze soort broedt in kolonieverband. Het nest in het plangebied en de omgeving daarvan is wel geschikt voor buizerd, ransuil en sperwer. Negatieve effecten op de buizerd, ransuil en sperwer met jaarrond beschermd nest zijn op voorhand niet uitgesloten.

Het gebouw in het plangebied bevat geschikte pangedekte daken en dakranden (of andere openingen) waarlangs huismus en gierzwaluw het pand kunnen gebruiken. Verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw zijn dus niet op voorhand uitgesloten.

De slechtvalk broedt op hoge gebouwen. Het leefgebied van de kerkuil, ooievaar en steenuil is een divers landschap met een afwisseling aan landschapselementen. De kerkuil is een bewoner van (half)open landschappen, en komt in Nederland vooral voor op boerenland. De ooievaar is een bewoner van extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand. De steenuil is een soort die voornamelijk voorkomt in kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. Het plangebied ligt strak tegen bebouwing aan en is geïsoleerd tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de A2. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van deze soorten. Het is dan ook uit te sluiten dat kerkuil, ooievaar en steenuil in het plangebied broeden.

Figuur 3.1 Tijdens het oriënterende veldbezoek waargenomen eksternesten. Links: plangebied met locaties van de nesten. Rechtsboven: nest in het plangebied. Rechtsonder: Nest ten westen van het plangebied.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterende veldbezoek zijn geschikte plekken aangetroffen in de bomen en bosschages en in de watergang waar broedvogels een nest kunnen bouwen. Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart t/m augustus (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Een (periodieke) controle op nesten van broedvogels is voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige ecoloog te worden bepaald.

Aangeraden wordt om een broedvogelcontrole uit te voeren voor de start van de werkzaamheden van de beoogde ontwikkeling. Het is ook mogelijk om het plangebied buiten het reguliere broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels. Aangezien vogels gedurende het gehele jaar tot broeden kunnen komen, zal het ongeschikt maken van het plangebied voor broedvogels wel altijd onder ecologische begeleiding moeten gebeuren.

3.5.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving van het plangebied de heikikker, poelkikker, rugstreeppad, ringslang en kwabaal voor.

De heikikker heeft een zeer duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Het heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden.

In de wijde omgeving (circa 3 kilometer ten westen) van het plangebied zijn waarnemingen (NDFF) van de rugstreeppad bekend. Het leefgebied van de rugstreeppad is ten westen van de Rijksweg A27 en een brede watergang met beschoeide oevers van de gemaalwatergang. In brede en grotere watergangen komt de rugstreeppad niet voor. Het plangebied ligt geïsoleerd en is niet bereikbaar voor de rugstreeppad. De kwabaal komt voor in helder stromend water of in betrekkelijk schone, diepe meren. Afwisseling in de bodemstructuur is belangrijk, want de soort houdt zich overdag schuil onder stenen of in holtes. De habitateisen van de bovengenoemde soorten zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Negatieve effecten op de heikikker, poelkikker, rugstreeppad en kwabaal zijn op voorhand uitgesloten.

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Het plangebied is periodiek nat en bevat geschikt habitat, zoals geleidelijke oevers en mogelijke verblijfplaatsen zoals takkenrillen voor ringslang (zie figuur 3.2). Negatieve effecten op de ringslang zijn op voorhand niet uitgesloten.

Figuur 3.2 In het plangebied gelegen geschikt habitat voor de ringslang.

3.5.6 Libellen, vlinders en overige ongewervelden

Op basis van globale verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving het plangebied de gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en platte schijfhoren voor.

De gevlekte witsnuitlibel leeft in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De groene glazenmaker komt voor bij stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden. De platte schijfhoren leeft in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing, vaak in draadalvegetaties. De habitateisen van de bovengenoemde soorten zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Negatieve effecten op de gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en platte schijfhoren zijn op voorhand uitgesloten.

4 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Gemeente Stichtse Vecht heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor de werkzaamheden op een perceel aan de Haarrijnweg 5 te Maarssen. De aanwezige woonboerderij zal worden gesloopt en het groen zal worden gekapt en verwijderd. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna).

Effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof zijn mogelijk te verwachten. Zekerheid hierover kan uitsluitend worden verkregen door middel van een berekening met AERIUS Calculator. Hier kan een bevoegd gezag dan ook altijd om vragen.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De beoogde ontwikkeling is mogelijk strijdig met de Wnb vanwege het mogelijk voorkomen van beschermde soort(groep)en. Het gaat om de aanwezigheid van vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten en reptielen mogelijk in of nabij het plangebied. Figuur 5.1 geeft de mogelijke functies van het plangebied voor de soortgroepen.

Aangeraden wordt om een broedvogelcontrole uit te voeren voor de start van de werkzaamheden van de beoogde ontwikkeling. Het is ook mogelijk om het plangebied buiten het reguliere broedseizoen (maart t/m augustus) ongeschikt te maken voor broedvogels. Aangezien vogels gedurende het gehele jaar tot broeden kunnen komen, zal het ongeschikt maken van het plangebied voor broedvogels wel altijd onder ecologische begeleiding moeten gebeuren.

Figuur 4.1 Mogelijke functies van het plangebied.

In tabel 4.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming. Pas na afronding van de soortgerichte onderzoeken zijn conclusies te trekken over eventuele mitigerende maatregelen en/of de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing.

Tabel 4.1 Conclusies toetsing soortenbescherming.

Aanwezige soort(groep)en	Effect	Vervolgstappen
Vleermuizen	Mogelijk overtreding artikel 3.5	- Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de woning; - Nader onderzoek naar het gebruik van de bomenrij en watergang als vliegroutes van vleermuizen.
Vogels	Mogelijk overtreding artikel 3.1	Broedvogelcontrole (maart t/m augustus) nodig voorafgaand aan de werkzaamheden of ongeschikt maken (en houden) van het plangebied ruim buiten de broedperiode van vogels en onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.
Vogels jaarrond beschermd	Mogelijk overtreding artikel 3.1 of 3.5	- Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw in de woning; - Nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten van buizerd, ransuil en sperwer in de bomen in en nabij plangebied.
Reptielen	Mogelijk overtreding artikel 3.5 of 3.10	Nader onderzoek naar voortplantings-, verblijfplaatsen en overwinteringshabitat van ringslang.
Flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	N.v.t.

5 Biodiversiteit

Het plangebied biedt in de nieuwe situatie meerdere kansen voor het ondersteunen van de biodiversiteit. Dit kan in algemene zin door voldoende van de vijf V's op te nemen in de nieuwbouwplannen. De vijf V's staan voor verblijfplaatsen, voedsel, verbinding, variatie en veiligheid (beschutting). Dit hoofdstuk geeft enkele mogelijke toepassingen die meegenomen kunnen worden met het ontwerpen van de nieuwe situatie voor het plangebied.

Gebouwen

Bij het ontwikkelen van gebouwen kan er al met verschillende diersoorten rekening gehouden worden. Denk hierbij aan het creëren van verblijfplaatsen voor vleermuizen en vogels (zie figuur 5.1). Inbouwstenen in de gevels ten behoeve van vleermuizen of externe vleermuiskasten kunnen onderdak bieden aan een verscheidenheid van vleermuissoorten. Ook kunnen inbouwstenen in de gevels aangebracht worden om vogelsoorten een nestplaats te bieden. Daarnaast kan er bij het werken met dakpandaken ruimte gecreëerd worden voor vogelsoorten om hier (onder) te nestelen.

Bij het toepassen van neststenen of wanneer in andere vorm verblijfplaatsen worden ingepast, is het van belang om ook voldoende (gevarieerde) elementen aan te brengen die zorgen voor voedsel, beschutting en verbinding voor de betreffende soort(en).

Op gebouwen met een plat dak (bijvoorbeeld schuurtjes) kunnen groene daken en bruine daken aangebracht worden om zo de biodiversiteit aan insecten-, vogel- en vleermuissoorten te ondersteunen. Ook kunnen groene gevels dit effect bieden, waarbij ook extra isolatie (vooral goed om warmte tegen te houden) geboden wordt aan de gebouwen.

Tevens kan er gedacht worden aan het toepassen van glasmarkering om te voorkomen dat vogels tegen glas aanvliegen en zodanig komen te overlijden.

Figuur 5.1 Ingemetselde kast voor huismus (Bron: Vogelwerkgroep Nijmegen)

Erfafscheiding

Een groene erfafscheiding (i.p.v. houten of betonnen schuttingen) zorgt voor rust, schuil- en foerageermogelijkheden voor verschillende vogel- en insectensoorten.

Openbare ruimte

Bij een groene openbare ruimte kunnen verschillende aspecten meegenomen worden bij de ontwikkeling. Een variatie aan vegetatie die ook verschilt in grootte geeft ruimte voor een breed scala aan insecten- en vogelsoorten. Hierbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van biodiversiteitrijke wadi's (zie afbeelding 5.2), bloemrijke vegetatie onder de boomspiegels en geveltuintjes voor het ondersteunen van vlinder- en bijensoorten. Het plaatsen van een insectenhotel of bijenbakstenen (een oude boomstronk met gaatjes werkt ook erg goed) kan tevens de biodiversiteit van deze soortgroepen ondersteunen.

Het plan om halfverharding toe te passen op de parkeerplaatsen van het plangebied kan groeikansen bieden voor vegetatie die insectensoorten ondersteunen. Daarnaast kan het minimaliseren van verlichting positieve invloeden hebben op vleermuizen en andere nachtelijke soorten.

Figuur 5.2 Biodiversiteitrijke wadi (Bron: Beeldbank TAUW).

Oevers

Bij de watergangen zijn er kansen om een natuurlijke overgang van land naar water (en vice versa) te creëren, ook wel een natuurvriendelijke oever genoemd. Hier kunnen o.a. watervogels en amfibieën gebruik van maken. Tevens is een dergelijke maatregel positief voor de waterkwaliteit.

6 Literatuur

Provincie Utrecht, 2016. Verordening Natuur en Landschap. PBR, publicatienr. 7054.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2017.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl